

RADKA DENEMARKOVÁ

**PŘÍSPĚVEK
K DĚJINÁM
RADOSTI**

HOST

RADKA DENEMARKOVÁ

**PŘÍSPĚVEK
K DĚJINÁM
RADOSTI**

RADKA DENEMARKOVÁ

**PŘÍSPĚVEK
K DĚJINÁM
RADOSTI**

BRNO 2014

© Radka Denemarková, 2014

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2014
(elektronické vydání)

Cover photo © Guillermo Varela
(www.flickr.com/photos/fotog)

Photo © blumblaum
(www.flickr.com/photos/blumblaum) — s. 10

ISBN 978-80-7491-371-6 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-372-3 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-373-0 (Formát MobiPocket)

Ester. Honzovi.

Vlaštovkám ostrova Amrum.

*Vlaštovčí písklata
v hnízdě nespouští oči
z šerícího se nebe.*

ISSA KOBABAŠI

*Žádný křik zoufalství nemůže zahřmít hlasitěji
než křik jednoho člověka.
Ani žádné utrpení nemůže být větší, než je utrpení,
jež zakouší jeden jediný člověk.
Celá zeměkoule nemůže zakusit větší utrpení,
než jaké může zakusit jedna jediná duše.*

LUDWIG WITGENSTEIN

*Neexistuje nařízení, které by starým ženám
zakazovalo lézt na stromy.*

ASTRID LINDGRENOVÁ

*Člověka podle peří nepoznáš.
Mé tělo je pobodáno větrem.*

PROLOG

Hlavou proti zdi. Tělem pod kopyta koní. Jak mnoho se skrývá v rutíně a rituálu. Už spolu seděli několikrát v kavárně. Procházeli se podél kalné řeky. Seděli na lavičce a vpíjeli se do sebe očima. Byli spolu na večeři. Byli spolu na koncertě. Už se vzali za ruku. Chytil ji nesměle kolem ramen. Směle kolem pasu. Líbali se. Ochutnávali se. V kině byli spolu poprvé. Na archivním britském filmu *Pouto nejsilnější*. Teď sedí v čajovně a zdá se jim, že si povídají o starém filmu. Povídají si o sobě, schování za filmové postavy. Mužské a ženské se mísí; jaro, které nepodléhá změnám ročních období. Posvátný čajový kotlík zvolna bublá. Jejich srdce se plní. Dotýkají se nejhlubšího místa ve svém srdci. Zapomenou na čas a čas zapomene na ně. Ujždí jim poslední autobus.

Je noc. Rikša na dohled není. Přibrzdí jim poloprázdný autobus. Přibrzdí jim ochotně. Naplněná srdce do něho nastoupí. Zaplatí vděčně řidiči, který se usmívá. Nevšimnou si, že autobus má zatemněná okna. Budoucnost je v přítmí. Projdou uličkou k zadním sedadlům. Autobus se odlepí od krajnice. Řidič šlápne na plyn.

Drží se za ruku a povídají si o filmu. Je to tichý hovor s pauzami mezi slovy a s pauzami ve slovech. Mladý muž na sedadle za řidičem se vztyčí. V ruce drží železnou tyč. Zamíří k nim. Ti dva, co spolu seděli v kině poprvé a drží se pevně za ruku, netuší, že se svých těl dotýkat nebudou, že se nebudou dotýkat ani očima, ani napojovat slovy. V autobuse se vztyčí další dvě mladá a pevná mužská těla. Zatarasí uličku. Všichni se usmívají. Jak sladce a horce se usmívají. Pláštikový červ. Pojď si poslechnout jeho tón.

Z nahledu je všechno brutálně jednoduché. Paměť těl neklame. Vlaštovky letí a po staletí si vyprávějí o lidských tělech tam dole. Rezervoár důvěry pod nimi se tenčí. „Já“ *jen* za letu rozkveté jako žlutý tulipán, v kalichu se stopují zrcadlovým bludištěm. Potřebují vlaštovky odvalu? Žijí podle sebe, jinak nemohou. A přitom jsou tak křehké.

Rozštěpené ocásky zakrouží nad kopcem. Říká se mu Petřín. Je oblý a pokropený zamilovanými dvojicemi. Je v centru starého města, proto je to romantické místo. Jak mnoho se, miláčku, skrývá v rutině a rituálu.

Když dvojice sestupují, míjejí oranžový dům s bílými okny a červenou prejzovou střechou. Dům se hrbí u paty Petřína a z komína se nekouří. Nekuřák pokorně klečí a pokorně prosí, čelo přitisknuté k hoře. V noci před ním svítí štíhlá lucerna. Prorůstá domem, vystrkuje rozkošnický hlavu. Dům vypadá jako druhá lucerna, kterou vzdorovitý brouček pohodil z nebes.

V bytech s výhledem do zeleně lidé poslouchají hudbu při otevřeném okně. Zamilovaní zpomalí krok a napnou uši.

Vyleštěná okna nekryjí záclony. Na kočičích hlavách se zastaví černý, zatoulaný, hladový, vychrtlý a nadržенý pes; vychrtlý pes je hanbou svého pána. Panenky a panáček za zdmi domečku vypadají stejně, pohybují se stejně, sestrojeni přes kopírák: mají dvě oči a dvě uši a dvě nohy a dvě ruce a jedna ústa a jednu hlavu a jeden trup a chodí po zadních. To psa mate.

Naštěstí jsou oprýskané obličejе čtyř panenek přetřené žlutou emailovou barvou a obličej panáčka modrou emailovou barvou.

Barva se z tváří loupe.

Svítání zavrzá u branky. Pes se posadí.

Oranžové zdi se rozestoupí. Komedie začíná. Pes vidí loutkové divadlo. Vidí domeček pro čtyři žluté panenky a stín modrého panáčka. Pes sedí a vyplázne jazyk. Polyká padající listí. Čeká, které okno mu hodí ohlodanou kost. Neštěká, nekouše. Jako čas, hmmm.

Vlaštovky letí a štěbetají. Vyprávějí si vtipy o mužích a ženách. Sex je radost. Vtipy se po staletí opakují, vlaštovky sbírají příspěvky k dějinám radosti. Narážejí na válečné pole, které nezná období míru. Existuje tichá dohoda a území, které není a nikdy nebude osvobozené, které může být všemi dobývané, kde je každému dodnes všechno dovoleno. Zorané pole. Lán černé, úrodné zeminy. Jmenuje se tělo slabšího. Podávat trestní oznámení na vítěze je směšné.

Vlaštovky letí, jejich moudrost vyrůstá *jen* ze silných pochybností, a dokud žijí, zůstávají své povaze věrné.

KŘEHKÝ PODZIM A NEKLID KOLIBŘÍKŮ

Muž je vsedě opřený o mohutný zdravý trám. Skloněná hlava studuje břicho a břicho je netečné k dění kolem. Tělo má na sobě těsné černé tílko a módní trenýrky. Károvaný hedvábný noční kabátek je rozepnutý. Kabátek byl koupený ve Skotsku, se znakem klanu na prsou. Jen kilt muži chybí. Je bez klobouku a je bos. Nohy má napnuté a roztažené jako loutka na klíček. Prsty u nohou jsou oblé a měkké. Plochu růžově zvrásněného chodidla stačí pošimrat ptačím pírkem a prsty se zakloní, až jim v zádech zapraská. Muž se stydí; je nedbale oblečený. Oči klopi k zemi.

Prostor, ve kterém si hoví, je vycíděný a přehledný a poloprázdný. Půda, které se tu říká podkrovní hala, patří novostavbě rodinné vily, kovové schodiště je dlouhým jazykem, po kterém vystupuje neštěstí, v polici se rozvalují vývěsní sady drahých kufrů a tašek a lyžařských bot. Ve vysokých a úzkých a bílých příhrádkách se protahují sjezdové lyže a běžky a hůlky. Následovány golfovými holemi, botami a sportovními brašnami. Ježí se tu kovové stojany na prádlo, zapuštěné do podlahy. Nikdo na zježeném kovu prádlo nesuší; rodina si ve sklepní prádelně zapíná sušičky. Muž má šedé vlasy. Porost na hlavě je pevný drn, hustý a rovně zastřižený kartáč. Nohy loutky jsou svalnaté, bicepsy na rukou vysportované, záda široká a mužná.

Udržované tělo klame samo sebe.

Muž *je* v letech. I když každý víkend chodil plavat; oplachoval hříchy pracovního týdne. Mohutný záběr paží, nádech a pod hladinu. Spláchl stres a v chloru rozpustil dotírající roky. Nemusel pracovat, ale pracoval. Pracoval rád, protože nemusel pracovat.

Na půdě je rušno. Policejní vyšetřovatel k muži přiklekne, jako by chtěl ptačím pírkem nebo stéblem trávy pošimrat bosá chodidla. Nebo tělu tiše domluvit.

Muž nereaguje. Mlčí, neodpovídá. Osamělým podzimním večerem na půdu vlétne vlaštovka, oči zamžené deštěm. Přítomní muži se potěší rozptýlením; skupinový smích silných barytonů něžnou vlaštovku vyplaší. Zazmatkuje a naráží hlavou do zdí, létá u stropu v kruzích, než vyletí vikýřem ven, na svobodu. V zobáčku květ nafialovělé sakury, která v těchto končinách neroste. Vlaštovka v tuto dobu rozhodně jaro neudělá, a pláštikový červ má své místo *jen* mezi květy sakury.

Policista se kachním kolébáním dosune k mužovu levému spánku. Kalhoty se mu v kolenou vyboulí. Sedící klopí oči k vlastní hrudi, Policista klopí oči k jeho krku. Z pokleku pak napjatě sleduje mladého lékaře. Který tělo v trenýrkách a hedvábném nočním kabátku opatrně položí a znovu prohmatá. Muž se nebrání. Kolem krku má obtočenou bílou smyčku. Někdo jeho tělo odložil a přivázal bílým provazem, aby neuteklo. Jako domácího psa k boudě. Vedle trámu se protahuje překocená teaková židle s prohnutým mřížovím. Hrabe ve vzduchu provokativně roztaženými nohama. Další tři židle se zamřížovanými vysokými opěradly drží puritánsky stráž u zdi. Očekávají diváky,

kteří si na ně kecnou a na rozpláclych zadnicích si vychutnají loutkové divadlo. Osm navlas stejných teakových židlí se hrdě prsí v přízemí u kuchyňského rozkládacího stolu. Žádná ze židlí nepochybuje o tom, že je to sebevražda.

Je to sebevražda.

Muži balí fidlátka.

Policista je v porovnání se sedícím tělem mladý; je mu třicet sedm let. Práce ho baví, přestože pracovat musí. Je horlivý a paměť mu slouží, i když neví, zda dobře. Policistovo tělo se zakymácí a kachním pohybem se odkolébá k ležícímu obličej z druhé strany. Váhavě osahává obličej jako slepec, vnímá kůži a vrásky. Váhavost je zloděj času; zmate ho dvojice rýh na mužově krku, paměť doluje detaily z odborného semináře, který se týkal sebevražd a vražd oběšením. Čára je šikmá. Ta je v pořádku. Je tu ale ještě jedna, sotva znatelná. A ta je rovná. Upozorní na to lékaře. Ten ho odmávne rukou, je to sebevražda, co blbneš, vole, pssst.

Policista se vztyčí. V kolenou mu zapraská. Zvíří prach a zvíří vlaštovčí píрко. Které se zachytilo na mužových plných rtech. Policista se podívá z rozevřeného okna do deště. Na telegrafních drátech za zahradou se shlukují noty, těla vlaštovek. Kamenem by nedohodil. Ale copak je čas metat kamení?

Je.

Policista sejde po kovových schodech do prvního patra. Je tu široká a zasklená terasa s výhledem na město. Na huňatém koberci s dětskými motivy si hraje dítě. Mašinkou kopíruje koleje vetkané v koberci. Na černé kožené pohovce s kovovými

opěradly už nepláče mladá žena. Protější zrcadlo seskládané z desítek oválných slz násobí odraz zlatých vlasů sešpendlených do drdolu a nosík, který se krčí. Tíše zodpovídá otázky zkušené tělnaté policistky, která ženina slova jednou rukou zapisuje a druhou ji drží za zápěstí a počítá splašený tep. Plačící tělo dělí od těla přichyceného k půdnímu trámu více než třicet let. Vrátila se od podzimního moře. Ano, dnes, ano ano, dnes, v sobotu odpoledne. Odnášela prázdné kufry na půdu, manžel má... měl pořádek rád. Rutina a rituály, říkal, strategie dne, jinak se, miláčku, život rozdrolí a vyprázdní.

Neměl tu být, zaskřehotá uslzený hlas. V pátek večer jel... měl jet na hory, už se sice nevěnoval horolezectví tak vášnivě jako dřív, ale lyžoval a v létě a na podzim po horách s kamarády rád chodil. Ne, nemocný není... nebyl... byl... je ve skvělé kondici, i když mu bylo téměř sedmdesát. Vdova se rozpláče.

Policista obě ženy přeruší. Podá pláči kapesník. Vdově papírové kapesníky došly. Policistův kapesník je látkový, se staromódně vyšitým monogramem. Policistka se vzdálí. Policista vypálí nový zásobník otázek. Přes Vdovinu tvář se přežene uražený údiv. No, to už přece vysvětlila, na půdu nesla vybalené kufry. Ne, neví, proč to udělal. Ne, nehádali se. Dokonce nabral novou energii poté, když ho prezidentská amnestie ode všeho osvobodila.

Vdova popadne Policistu za ruku. Táhne ho za sebou do ložnice jako nedočkavá kurtizána. Na nočním stolku leží papír. Policista očima posbírání naškrábaná slova: *kontaktní čočky, sluneční brýle, krém na opalování, balzám na rty, masážní obinadlo, poznámky k osmdesáté osmé kapitole, léky*. Vdova se vítězoslavně zavlní. Policista vlnění vnímá. Obrys ňader a tušené

krvavé špuntíky bradavek a štíhlý pas a oblé boky. Rozlehlé letiště s bíle naducanými saténovými polštáři na něho pomrkává. Ženin dlouhý nehet s broskvovým lakem poťukává na papír, klove a vyzobává slova. Seznamy si sepisoval pokaždé, když měl odjet, když se nezkroceně těšil. Slova napsal rukou. Když mu na něčem záleželo a spěchal, napsal to rukou a rukou nepsal často. A pročpak by si vypisoval seznam, kdyby se rozhodl pro poslední cestu, k čemu by mu to asi tak bylo. Já nevím, kam se chystal a proč se tam chystal, a nevím, jaký seznam by si měl sepsat na poslední cestu a k čemu by mu to asi tak bylo, zchladí jí příkře Policista. Žena se nedá. A pročpak by aspoň jí nenaškrábal pár řádek. Mladé Vdově se oči plní třpytem. Voda přeteče. U nohou se jí motá tříletý kluk s mašinkou v ruce. Nebrečí, *jen zírá*. Ne, nepřátele neměl. Před časem ho maličko zaskočila lapálie s bývalými asistentkami. Ale to byly samé nesmysly. Obvinily ho, že je v práci obtěžoval, a jedna tvrdila, že ji znásilnil nebo co.

Policista je v ložnici nespívá. Nakročí do vedlejší místnosti, do mužovy pracovny. Vdova a chlapec cupitají vzorně za ním. I pracovna má prosklenou stěnu. Stékají po ní kapky deště. Žijí v akváriu, pomyslí si Policista. Těla vlaštovek na telegrafních drátech se přeskupí, v rytmu dešťových kapek napíše novou hudební skladbu.

V rohu půlkruhového masivního stolu se na tmavohnědé desce leskne štíhlá karafa s vodou, s krystalem uvnitř. Podobný, ale menší a zkoseně zbroušený krystal se zatřpytí v okně. Osekaná slza se modře zablýskne ve zdvojené okenní tabulce. V odrazu jsou slzy dvě. Na zbylých stěnách visí zarámované fotografie, natěsnané jedna vedle druhé; černobílá tapeta.

Zed' proti oknu je obtažena kovovými kolejničkami v barvě fotografických rámečků. Policista položí těstovitý ukazováček na kulaté tlačítko vedle lesklé karafy s vodou, podívá se na ženu. Ta popotáhne, rozšíří nozdry; signál bezpečí a důvěryhodnosti. Hlava souhlasně kývne. Ukazováček stiskne tlačítko.

Fotografie s rachotem kloužou po stěně, rolují a rolují. Policista stiskne tlačítko znovu. Pohyblivé obrázky sebou cuknou, zastaví se a zhoupnou, jako by na ně někdo lehce dýchl. Policistovy oči prošmejdí fotografie. Otočí se a znovu vztáhne ukazováček k tlačítku. Ženský hlas za ním trpělivě vysvětluje, že toto je manželův patent. Obměňoval fotografie těch, kdo ho navštěvovali, a nemusel nikde dlouho štrachat. Muž je na snímcích i s prezidenty. Spojuje ho s nimi hustá šedá kštice. Sedí v obleku a smějí se v hledišti divadla. Sedí ve sportovním oblečení na tenisovém zápase, dívají se jedním směrem, sledují míček. Sedí v obleku nad šachovnicí. Stojí v těžkých kožiších na ledním pólu. Stojí s filmovými herci a herečkami na golfu. Sedí v porotě soutěže o nejkrásnější dívku. Pijí u obloženého stolu becherovku. Všechny fotografie jsou pořízené po roce osmdesát devět.

Policista vybídne chlapce, aby si taky zamáčkl tlačítko, zamáčkl nepovedeného brouka, no. Kluk se schová za matčina záda. Má... měl tohle od táty přísně zakázané, vysvětlí rozpačitě Vdova. A kdepak jsou vaše fotografie, rozhlédne se Policista místností. Vdovin obličej se odráží ve skle a mlčí. Policista klade otázky, slepuje případ slinami jako vlašťovčí hnízdo. Nevyřčená odpověď zahustí vzduch, oba na ni myslí. Nevyřčená odpověď je k sobě přilepí.

A jinak?

No jinak nic zvláštního, firmy předal nejstaršímu synovi z druhého manželství už před lety a pracovnu si zřídil tady doma, do firem docházel, některé výraznější stavební projekty si pohlídal. Policista se hrabe v zásuvkách masivního stolu, rozevívá mužův diář. A co ty zbývající děti, myslím ty z předchozích manželství. Vdova vzdychne, rozuměl si *jen* s nejstarším synem, popravdě řečeno to syn ho po letech sám vyhledal, s ostatními dětmi ani manželkami se nevidal a odmítal se o tom se mnou bavit, jsou to uzavřené projekty, říkal.

Uzavřené projekty?

Uzavřené projekty.

Policista listuje diářem. Vyklouznou dva listy papíru. A složený článek, vystřížený z novin. Policista listy rozloží vedle sebe. Říkala jste, že rukou téměř nepsal. Vdova se k jeho tělu připojí. Policista bezděky přivře oči a zatáhne břicho, dech se mu zrychlí, hluboký dech a rozšířené nozdry, signál bezpečí a důvěryhodnosti, tělo zareagovalo, žena mu voní. Skutečně psal rukou nerad, jsou to *jen* tužkou načrtnuté poznámky ke knize, zvláštní, že jsou některá slova podtržená fialovým inkoustem. Ke knize? Ano, sepisoval knihu o svém životě, nikoho si na to nejdřív najímat nechtěl, ale nešlo mu to, a tak mu někdo poradil kurz tvůrčího psaní, chodil k paní Birgit Stadtherrové, k té divné spisovatelce, která po válce utekla do Anglie, žila v Americe nebo kde a teď nějaký čas zase bydlí v Praze, píše anglicky knihy *jen* o mužích, tedy o králích a státnících, v Praze píše údajně knihu o prezidentu Benešovi. No, a na jaře tu vedla i krátký kurz tvůrčího psaní *jen* pro omezený počet exotických lidí, pro elitu, jinak by tam manžel nechodil, hodně drahý kurz, opravdu hodně drahý, ani se mě neptejte, jak moc byl drahý, co všechno

ho to stálo, uť, to víte, Američanka a ještě k tomu českého původu, nakonec mu vnutila i relaxační kurz paní Diany Adlerové, ještě dražší. Říkal, že jinak by to nikdy nedopsal, díky ní se před každou hodinou donutil pokračovat. Měla na něho velký vliv. Obě na něho měly velký vliv. Tady ten vystřižený článek je od ní, ten si taky vezměte. Chtěl napsat román o týraných mužích, říkal. Rozčilovalo ho, co se dneska děje. A copak se dneska děje, zeptá se Policista, zatímco očima přelétne ostrý článek podepsaný slovy Birgit Stadtherrová. Věty ho bodnou ve slabinách. Já vlastně nevím, co tím myslel, odtáhne se žena a pousměje se. Pousmáním vlastní opálené tváře ji vyděsí.

Policistu zamrzí, že se tělo vzdánilo. Zasteskne se mu po doteku, zatouží přivonět k ženiným vlasům. Ženiny oči se zaseknou na Policistově prostředníčku, na snubním prstenu. To je po mém dědečkovi, řekne překotně hlas přivřeným mandlovým očím. Můžu si přečíst, co váš muž napsal? Můžete, ale... Ženina jemná tvář bledne. Ale co. No... poprosila bych vás, tedy jestli za dané situace vůbec můžu, jestli je to v dané situaci vůbec reálné... Policista ji odkašláním povzbudí. Je přišroubovaný k větě, která nemá konce. No, jestli... prostě nemohl byste to pročíst přímo tady v domě, v pracovně? Víte, nechci, aby se ten počítač ztratil, je v něm zakutaný náš život i smlouvy i podnikání i naše první a poslední maily i rodinné fotografie a vedení účtů a takové ty věci. Samozřejmě, pokud nebude nutné notebooky a všechny ty krámy zabavit jako předmět doličný, i když... je to celé směšné. To nemyslím nijak osobně proti vám nebo proti policii, proboha to ne, pokud by vám nevadilo sem přijít, byla bych klidnější a taky bych se v tomhle velkém domě tolik nebála, sama... asi... možná.

Policistův dech se prohloubí, přibere do party zrychlený tep a přispěchá i lochtání v slabinách. Souhlasí, i když je to proti předpisům. Z mužovy pracovny je výsměšně pozorují technické vymoženosti včetně tiskárny, která by popsané listy ochotně a rychle vyplivla, Policista by si je mohl odnést rovnou, zarchivované v kapse nebo vytištěné v náruči. Policistovo a Vdovino tělo existenci veškeré techniky ignorují. Postoj nepolapitelnosti; velmi ceněný.

Žena Policistovo tělo provodí k autu. Na zápraží sklepe ne vodní kapky z černého deštníku. Neohlédne se.

Birgit Stadtherrová a její dvě přítelkyně s mrazivou radostí uletěly z Prahy. Stačí několik dnů, aby se v Anglii uhnízdily. Záminka je na první pohled střízlivá. Diana vede mistrovský kurz jógy. Birgit píše knihu o Benešovi a povede mistrovský kurz tvůrčího psaní, pokud se ovšem na něj přihlásí některá z dívek, kterou *nutně* potřebují. Texty okomentuje fialový inkoust, místa označená fialovým křížkem vymažte, ta jsou mrtvá, odumřelá tkáň, psst. Erika chodí světem a dívá se a vyzobává informace.

Povídají si o filmu *Pouto nejsilnější*. Zastaví se nedaleko školy. Jsou to cihlová dvojčata; průchozí budovy základní a střední školy. Porovnají adresu se spleť vlásečnic na mapě. Napojí se na následnou tepnu. Osahají ji želvími kroky z obou stran. Baví se s pouličními prodavači. Koupí si tretky. Je to živá ulice, ozářená překvapivě prudkým sluncem. Čínské bistro, vietnamský obchod smíšeným zbožím, indická a thajská

a italská a japonská a pákistánská a libanonská a česká a arabská a španělská a polská a afghánská a německá a ruská a nigerijská a americká restaurace a a a a a a a a a a a a a a a a a a.

Vyberou si uxursko-hiomskou.

Těla proklouznou oranžovočerveným koráلكovým závěsem do šera. Za cihlovým barem svítí lesklé oči, zubí se sněhobílé úsměvy. Sednou si do rohu, aby viděly na ulici i na protější dům. Jsou čtyři hodiny odpoledne. Majitel je úslužný. Přinese denní menu za výhodnou cenu, hojně proškrtané. Má na sobě upnuté triko do věcka. Birgit zaúpí. Nevěří svým očím. Pro jistotu si na nos nasadí půlbryle. Ne, je to opravdu tak. Takový krásný člověk a skutečně má na triku grafický otisk těla Arnolda Schwarzeneggera, no tak dobrá, jarmareční doktor prostě dobrý lék nepředepíše. Ohromilo ji, ach, jak ji kdysi ohromilo, když si s bývalým manželem vyprávěli odžité, že si jako téma maturitní písemné práce vybral Alberta Schweitzera, německého filozofa a lékaře a humanistu, který v africkém Lambaréné založil nemocnici. Dojímala ji ta zralost.

Ale když se jim narodil první ze tří synů, zmínila se o tom při večeři Erice. I Erika se rozjasnila, Schweitzer byl přece i muzikolog a varhaník a teolog. Manžel na obě nechápavě zíral.

„Já jsem nepsal o... o... o...“

„Psal jsi o Albertu Schweitzerovi.“

„Ne.“

„Ne?“

„Ne. Psal jsem o Arnoldu Schwarzeneggerovi.“

Jméno Albert Schweitzer v životě neslyšel. Ona jméno Arnold Schwarzenegger bohužel ano. Pochopila, že v jejím případě je láska nejen slepá, ale i hluchá.

Erika se zvedne od stolu. Nikdo si jí nevšimá. Birgit nejméně, zírá na tričko majitele restaurace, který ji obsluhuje. Obsluhuje ji Arnold.

V tuto dobu tu posedává několik černohlávků, kteří civí na televizní obrazovku nebo na mobil. Zní uxorsko-hiomská hudba, skvostná a táhlá vůně, starší muži při ní pokuřují. Na toaletě se Erika rozhlédne. Pod mísou se povaluje had nasáklého růžového toaletního papíru. Do těla cihlové zdi je připínáčky vpíchlý plakát. Reklama na spodní prádlo Wonderbra. Erika se rozhlíží. Záběr za záběrem, výsek za výsekem, každým mrknutím si naporcuje viděné. Z kapsy vyloví vlastní papírové kapesníky.

Vrátí se k Birgit s vydrhnutýma rukama. Birgit luští slova písně. Luští jazyk, který nezná. Erika dosedne. Pod stůl natáhne bolavou nohu.

„Kdybych byla u nich, ani hlt vody by mi nepodali.“

Erika se dívá na muže, a není to spravedlivý pohled. Dívá se na všechny muže, jako by se dívala na jednoho. Pravou ruku obejmje zlatý křížek s rubínem. Zatahá za přívěsek. Řetízek se zařízne do svrašťelé kůže na krku.

Birgit mlčí; plní se roztrpčením jako půllitr zpěněným pivem. Proč do toho furt zatahuje pohlaví, rasistka jedna. Proč do všeho pořád zatahovat pohlaví. Kdepak má svatá Erika jistotu, že žena by jí hlt vody podala. Ten její Ježíš nebo Buddha nebo Mohamed nebo čemu to teď věří, byl snad taky chlap. Ztotožnili mužství s lidstvím obecně. A to je zruďné. Všechny ty strnulé kodexy mužství a kodexy ženství, ženské tělo, tělo druhé kategorie. Ne, žádná sexuální revoluce ještě nikdy nebyla. Náboženství potřebují sexuální revoluci. Pročpak není papežem vlašťovka?

Nabírají horkou směs na vidličku. Jídlo rozproudí krev; sousta plná chilli papriček a curry koření. Majitel na stůl postaví kávu, popráší ji kardamomem.

„Jen jestli to není arzen,“ řekne poklidně Erika.

Birgitina záda olízne trapnost. Arzen by Erice do kávy s chutí nasypala její ruka. Nabere pálivé sousto a polkne. Možná jsme žily příliš intenzivně. Milenci, to je pěkná podoba jógy, sex a kvartální orgasmy. Slovu nevěra nerozumí. Odpojila se od manžela stejně, jako se předtím na vyšinutou chvíli odpojila od Diany a Eriky, když měla pocit, že se Erika dala dohromady, že přestala zmateně přebíhat od buddhismu k protestantství a od zenu k pravoslaví; sytila prázdno v sobě, místo očí dvě kamery. Erika taky střídala *muže*, je třeba hodně silné vůle nesloužit jednomu pánu. Prorok neměl v oblibě křesťanskou trojku, *čtyřka* je božské číslo a islám povoluje vzít si čtyři ženy a věrohodnost věcí dokazují čtyři důvody. Diana prožila život *jen* s jedním mužem. Bez něho by byla ztracená a on by byl ztracený bez ní. Ke konci byli prorostlí, i když spali každý ve svém pokoji.

Podráždění se slévá a zahušťuje rozmrzelou jíškou. Úzkost ji roztáčí jak zdivočelou káču. Měla by sedět doma na zadku a psát. Psaní má být řez nožem. Zabodnuté nůžky do dlaně. Sklenice, kterou rozdrtil její dlaň; střepy z masa si vytahují druzí. Tělo je rozlámané, slina jedovatá. To Diana vymyslela trik s kurzy, Birgit se vzpěchovala; třídy blahobytných a nudících se pisálků, co v krizových situacích odpadají jako první, co si myslí, že stačí seskládat větu a hotovo dvacet, všechny ty popsané stránky, co poslali osobně jako salátky ze svých zahrádek, je toho plný kufr, všechno smetí, hlušina ušpiněných

stránek, zprzněný jazyk a touha nikoliv přemýšlet a psát, ale *jen* vydávat produkt, naplňují vzorce a zabíjejí literaturu, jak to Birgit bolí. Zachumlat se do života a vysát slova ze skořápky jako syrový žlutek.

Birgit srkne a polkne chilli papričku. Ten den psát nemůže. Birgit je zavirovaná. Kontaminovaná psáním jiných. V nakladatelství ať si najdou někoho, kdo si její rukou psané texty přečte. Ať dotyčný, pořezaný o její slova, o která se nikdy neprosila, poreferuje. Ať poreferuje zmatenou interpretací, o čem tělo psalo. Birgit je nepravděpodobná. Život je nepravděpodobný. Zešlíš, a nebude to dlouho trvat. Zešlím, a nebude to dlouho trvat, nasype Birgit na pálivou směs další pálivou papriku. Tolik témat, o která zakopává, a tolik možností, jak je zpracovat a variovat a muchlat a miliskovat a znásilňovat a přetavovat a dorážet a štěpit a vrtat se v nich jak ukazováčkem v ráně. Oddrolit do rány život, který se lepí a podlézá a uzurpuje si ji. Osolit, opepřit, okořenit. Rozsekat se na plátky libového růžového masa a vlepít se do stránek, nemůžu za to, že jsem zrychlená a intenzivní, že mám tolik odpudivých a přitažlivých podob a všechny jsou pravdivé, a nemůžu za to, že jsem se narodila chytrá, narodila jsem se chytrá, volala Marie Olympe de Gougesová, když ji v roce 1793 vláčeli na popraviště; popravili ji, protože byla nebezpečná, občan druhé kategorie má držet hubu a nepsat, kritizovala teror jakobínů, vyhlásili jste mi válku, máte ji mít; válka neskončila, a ta, která skončila, nebo její část, je převážně prohraná. Není dobré ochabovat. Život je pestrý a divoký a nevázaný a nečitelný a literatura je nezrozená a nepolapitelná.

Birgit má ráda slova jako červ a pláštíkový. Záznak slov, která se klubou. Zakopává o cizí slova a o Eriku, která

je intuitivní a křehká a zranitelná a tak ráda by se jednoho dne probudila jako dospělý člověk, tak ráda. Zakopává o cizí slova. Omývá je. Zakopává o vlastní tělo a zakopává o těla těch dvou. Siamská trojčata. Měla žít sama, měla se odpojit; neměla se vracet.

Teď je pozdě i na návrat ke kvartálním orgasmům. Její maso je vysušené a vyuzené jako norská treska.

Atmosféra u baru se mění. Slunce ustoupí, dá přednost tělu, které vchází. Tělo rozvlíní závěs. Korálkové třásně si tělo otlapkají a polaskají. Dlouhé vlasy, řasy, nohy. Všechno na tomto těle je dlouhé. Korálkoví hádci se oblin drží zuby nehty. Boky jsou natěsnané v rourách džín, s prasklinkami na kolenou. Rány v džínovině jsou rovné, nitkovité jizvy bíle roztrpené. Pevná a kulatá ňadra vykukují z bílého výstřihu. V okrajích se vrásní krajková podprsenka. Rozepnutá kožená bunda je černá.

„Wonderbra,“ řekne klidně Erika.

„Nejsi vtipná.“

„Jsem.“

„Nikdy jsi nebyla vtipná. Křížek si nemusíš hladit pokradmu.“

Eričina ruka ucukne. Ruka dostala pohlavek.

Birgit je rozladěná, Eričina dobrá nálada požívá zbytky její dobré nálady. Atmosféra se mění. Ve vzduchu visí touha a zpomalené napětí. Mužská těla zalévá dívčina tělesnost. Už to začalo. Každou dívku na břehu dravé řeky mezi dítětem a ženou zaskočí vlastní tělesnost. Prudká a horká a zranitelná a obnažená a mocná. Mysl stojí rozpačitě rozkročená nad vlastním tělem, které nepoznává. Oči vyšle na průzkum, nasměřuje je do zrcadla.

Birgit přesune pohled z dívčina těla na buclatou Eriku. Jako bychom byly vyřazený z ženského pokolení, pomyslí si. Protože erotika je citlivá na krásu a na svěžest. Láska, to je něco jiného, lásku z toho vyjímá.

S tím by krotitelka Diana nesouhlasila. Diana mluví *jen* o duši. Přitom celý život pečuje o tělo. Kdyby tu Diana seděla, všechno by zjednodušila a odvedla pozornost na svádhišťhánu, sexuální čakru, která se podle ní podílí na vášni a sexualitě, řekla by, že v tomhle věku dívky pohlcují i vyzářují oranžové světlo, svítí oranžově, nebo že je jejich čakra blokována. Birgit je podrážděná čím dál víc, má dost těch tlachů a žvástů nasbíraných z Dianiných i Eričiných vět. A má dost zástupů nezralých jedinců, co si říkají vzdělaní dospělí; než aby se nad sebou na pět minut zamysleli a sáhli si do sebe a pracovali na sobě o samotě, což je těžká práce, tak vyhlížejí jednoduchý recept a návod, střídají kouče, bohyně a bohy, hříchy a tresty, odpustky, televizní soutěže, exotické země, drahá sezení u zpovědnic, čarodějnic a astrologů a věštkyň a končí v kurzech *šťěstí do hodiny a jak formulovat svá přání pod andělským dohledem*. Když opustí pekelně drahé semináře, pomučí si partnery, děti, podřízené. Tak kudy vede jednoduchá a rovná a bezpodmínečná cesta lásky k člověku, svatá Eriko? Birgit by vkládala na jazyk slova oltářní, která skomírají. Aby je polkli. Slova jako vlídnost a laskavost a respekt k druhému a empatie. Například. Nikdo je nechce, nikomu nechutnají, jsou zadarmo.

Ta dívka je krásná. Jako socha, jako panenka, jako dítě, nádherné dítě, které předčasně dospělo, rozhlíží se na pomezí, kdy s nadcházejícím polednem zmizí jitřní svěžest, už se kupí pavučinky ženskosti, je za minutu dvanáct.

Medová kůže.

Ale krásu shazuje jakási nevyslovená hrubost. Ona ví, příliš to ví, jak je krásná. Kdyby o tom nevěděla, stala by se nepolapitelnou a nezkrotnou zbraní, neřízenou střelou, nezničitelnou, protože naivní. Není to už ani nevinnost, která volá po tom, aby byla zprzněna. Ona ví. A kalkuluje. Lesklé mužské oči v místnosti se na ni dívají, těla jsou napružená, mysl zaujatá, v představách si ji přivlastňují. Protože tato bytost se jim bránit nebude, a přesto bude panovat.

Dívka zamíří k majiteli restaurace. Proklouzne kolem cihlového barového pultu. Na ostatní muže se záměrně nepodívá. Ale ví, že oni se dívají na ni. Její tělo to ví. Šeptá si s majitelem. On jí džentlmensky políbí ruku. Dívka odchází. Jejím zmizením spadne prostor do šedi úzkostí z pomýlených životů a nezaplacených účtů. Které na přítomné pokynou v poštovních schránkách.

Ne, vrací se.

Prostor si oddychne. Medové tělo se prosmýkne houpavým krokem na toaletu. Zavadí velkým očima o dvě stařeny za kulatým stolem u okna. Jedna na ni nepokrytě a zálibně zírá půlbrýlemi. Druhá upíjí kávu a drží se přívěsku pod krkem; řetízek se zařezává a mizí v těstu s dvojitou bradou. Brnkne o ženy očima jako houslista malíčkem o strunu, je to vteřina. Vteřina údivu. Vteřina věčnosti. Obraz za obrazem, výsek masa za výsekem masa, každým mrknutím. Zavadí o ně údivem. Do koutků úst jí vklouzne úšklebek, nevědomé opovržení nad tím, že ony to nezvládly, kdežto ona to zvládne, ona své tělo v kráse a mládí a jiskřivosti zadrží. Prameny dlouhých vlasů,

rozčísnutých uprostřed pěšinkou, zaklesne za uši; rozhrne divadelní oponu. V uších se zatřpytí náušnice.

Odlesk, na který se Birgit ve stejné vteřině zaměří. Jsou to malí býčci, vykládaní barevnými sklíčky, mozaika od Gaudího. Kus Španělska v uších slečny, v uších holčičky, v uších ženy.

Proč neřekneš v uších *člověka*. Proto, odsekne Birgit Dianinu neslyšnému hlasu. Proto, matko.

Plavovlasý přelud nezadrží ani obdivná urputnost korálkového závěsu, který se jí omotá kolem ramen; závěs vykoukne na ulici a vyděšeně a s hrkotem se vrací. Muži se rozdrncí jako v úle. I ti dosud mlčenliví se obracejí na majitele, vibrují, mluví ve své mateřštině, handrkují se jako na trhu, vnucují mu bankovky. Krev vře. Majitel od nich vybírá peníze. Je rozhodný a pevný, je sympatický a ví, co chce. *Jen* Birgit a Eriku teď obsluhuje lebdabyle. Neusměje se, když dostane tučné spropitné. Je myšlenkami jinde.

„Jídlo bylo výtečné.“

Erika si usmíruje Birgit. Ta mlčí. Erika vstane. Kulhavý krok se jde zeptat majitele na recept. Birgit projde spěšně korálkovým závěsem na ulici. Červené a oranžové třásně se jí nenávistně omotávají kolem krku. Propustí ji, *k jejímu* tělu lhostejné.

Birgit se rozhlíží ulicí. V davu těl se rozmarně proplétá vysoká, štíhlá blondýnka. Elektrizuje okolí. Krása, říká si Birgit. Medová krása. Tento okamžik. Ona to ví. Ví, že na toto svět zabírá. Ví, že o tomhle se ve škole neučí, o tomhle se ve škole nikdy nic nedozví. Má milence, už má milence. Denně je nutno krásu ničit a tříštit a zároveň přiživovat tím, že ji ničí ostatní. Aby zůstala živá. Krásná.

Birgit v břicho cítí chuchvalec. Jako by do ní někdo naplival. Korálky za ní se rozvlní.

„Je to ten dům naproti, patří mu celý, dole byty pronajímá a nahoře má celé patro pro sebe. Nemají to vymyšlené špatně.“

„Myslela jsem, že sháníš recept.“

„Ten mám taky. Potřebovala jsem se dostat dozadu do kanceláře.“

Erika podá Birgit naškrábaný recept. Pod ním přidržuje zkroucenými prsty pas majitele restaurace.

„Diana bude spokojená.“

Birgit pas vsune do kabelky. K bílé koženému pouzdru na půlbrýle. Než kabelku uzamkne, pas pootevře, pokochá se fotografií. Je to krásný muž. V nejlepších letech. Muž, který je obsluhoval.

„Je v nejlepších letech,“ řekne Birgit.

„Nebudou to asi nejlepší léta pro tu dívku.“

Kdo ví, pomyslí si Birgit. Ukazováčkem cvrkne do mužova jména. Yusuf. Pohledná tvář s pevnými čelistmi. Jestřábí oči a pípání křepelky. A všichni si vedou vlastní, nezávislý život. Možná všechno plyne z toho, že ví: toto jsou nejlepší léta jeho života. A on si život představoval jinak.

Birgit zaklapne kabelku a zamne si potěšeně ruce.

„Konipas je v kabelce.“

„A teď?“

„Až co řekne Diana. Už by měla být doma.“

Policista přešlapuje za zády postaršího profesora. Policejní lékař se sokolím pohledem se oběšenci, kterým zálibně říká *moji visatci*, zabývá celý život. Lékařova záda se shýbají nad fotografiemi těla sympatického, atletického muže. Vylouhované, kluzce hladké prsty zamíchají kartami a odsunou fotografie celku. V dosahu očí a lupy a mikroskopu si ponechají zvětšeniny krku se dvěma rýhami v kůži. Jedna vypadá jako tlustá zahradní hadice, druhá je i po zvětšení a pod lupou sotva znatelná. Tenká struna houslí. Záda řeknou, že rovná rýha je skutečně neobvyklá, a naznačí, že muž mohl být před oběšením přiškrcen. Ale jisté to není. Rozhodně v tom není brutalita, spíš jakási dekadentní jemnost, a kdyby to nebyl protimluv, řekl by, že ho někdo zabil s velkou výstřední láskou. Prsty znovu zamíchají kartami. Záda se zeptají, jaká má Policista důkazy pro hypotézu, že by tělu někdo s oběšením pomohl.

Policista je upřímný. Žádné. Je to intuice, která ho u případu drží. Žádné přímé důkazy nemá, *jen* chvění v podbřišku, a to nestačí. Na těle toho muže nenašli známky násilí, nemusel se bránit, nebyl napaden. A jeho krásná žena je...

Záda utlumí Policistova ústa. Nechtějí detaily o mrtvém. Takovou chybu lékař dělával v počátcích, kdy tělo odborně prohlédl a nasával přebytečné podrobnosti. Někdy tělo litoval a někdy strádal rozhořčením, že si tělo smrt vysloužilo. Emocionálním smetím si už práci zanášet nechce. Zajímá ho les, ne stromy a třísky.

Policista slova odkloní od mrtvého k sobě. Nadřizený chce případ uzavřít jako sebevraždu, ale já se zdráhám, víte přece, co se u policie říká, kdyby se za každou vraždu, která ani nebyla odhalena, rozsvítila na hřbitovech *jen* malá svíčka,

